

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до
Правил про безпеку постачання природного газу»
(далі – проєкт наказу)

I. Визначення проблеми

Правила про безпеку постачання природного газу, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.11.2015 № 686, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 30.11.2015 за № 1489/27934 (далі – Правила), спрямовані на забезпечення безпеки постачання природного газу в Україні шляхом прогнозування та оцінки можливих ризиків, вжиття заходів для їх запобігання та зменшення можливої шкоди від реалізації таких ризиків.

Правила визначають, зокрема, порядок припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації.

Такий порядок передбачає вжиття заходів щодо збору інформації про споживачів природного газу та характеристики об'єктів газоспоживання за певними встановленими критеріями, формування переліків споживачів природного газу, їх категоризації для віднесення до певної групи черговості припинення споживання природного газу, а також формування графіків черговості припинення споживання природного газу тощо.

Виконання умов такого порядку потребує регулярної взаємодії між Міністерством енергетики України, державними адміністраціями відповідних рівнів, операторами газорозподільних системи (далі – Оператор ГРМ), оператором газотранспортної системи (далі – Оператор ГТС) та іншими суб'єктами ринку природного газу.

Практичний досвід застосування Правил засвідчив необхідність їх актуалізації та удосконалення у частині визначення критеріїв віднесення споживачів до певної групи черговості припинення постачання природного газу, порядку формування таких груп у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації, інформування споживачів щодо припинення постачання природного газу в межах цих Правил, даних щодо споживачів природного газу, а також консолідації даних про споживачів природного газу та об'єкти газопостачання в межах виконання Правил.

Відповідно до положень статті 5 Закону України «Про ринок природного газу» під час розроблення правил про безпеку постачання природного газу центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, зобов'язаний враховувати економічний вплив відповідних заходів, їх ефективність та економічність, наслідки для функціонування ринку природного газу та впливу на довкілля та споживачів.

Правила повинні базуватися на ринкових засадах, бути прозорими, недискримінаційними, заздалегідь не передбачати неможливість їхнього виконання, не спотворювати конкуренцію на ринку природного газу і не перешкоджати його розвитку. Такі правила не повинні створювати надмірного тягара для суб'єктів ринку природного газу та мінімізувати негативні наслідки для функціонування ринку природного газу.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

II. Цілі державного регулювання

Основними напрямками удосконалення Правил є:

- 1) актуалізація та удосконалення порядку припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам у разі виникнення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації;
- 2) раціоналізація критеріїв віднесення споживачів природного газу до груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу;
- 3) оптимізація порядку формування груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу;
- 4) розширення повноважень та субсидарності державних адміністрацій відповідних рівнів у прийнятті рішень у межах дії Правил;
- 5) удосконалення механізму інформування споживачів про рішення, прийняті відповідно до Правил.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Станом на сьогодні Правила не враховують необхідність оптимізації механізмів сповіщення та верифікації споживачів, а також взаємодії між суб'єктами господарювання, задіяними в організації процесу їх виконання. Це ускладнює реалізацію заходів у разі кризової ситуації та знижує надійність системи.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту наказу	Очікувані напрями удосконалення: удосконалення механізму припинення (обмеження) постачання природного газу; оптимізація механізму моніторингу безпеки постачання природного газу; підвищення ефективності реагування на кризові ситуації; підвищення надійності та безперервності постачання природного газу;

	створення умов для своєчасного виявлення ризиків безпеки постачання природного газу.
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Прийняття проєкту наказу	Реалізація цієї альтернативи забезпечує спрощення механізму інформування споживачів, гармонізацію нормативно-правової бази, підвищення безпеки та надійності функціонування газової інфраструктури, а також належний захист прав побутових споживачів. Ця альтернатива усуває правові прогалини, адаптує механізми реагування до реальних технічних потреб енергетичної системи та підвищує загальний рівень безпеки постачання природного газу в державі.	Відсутні.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Зазначена альтернатива є неприйнятною, оскільки не забезпечує досягнення цілей державного регулювання у сфері безпеки постачання природного газу, а також створює загрозу для належного забезпечення потреб різних галузей економіки країни у природному газі та може призвести до зниження рівня енергетичної безпеки.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Прийняття проєкту наказу	Сприятиме забезпеченню постачання природного газу захищеним споживачам.	Відсутні.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не буде забезпечено споживачів достатнім ресурсом природного газу у

		разі виникнення кризової ситуації.
--	--	------------------------------------

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Прийняття проєкту наказу	Забезпечить уточнення та доповнення Правил.	Незначні адміністративні витрати, пов'язані з підготовкою, оформленням та поданням інформації, передбаченої проєктом наказу.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Не можливість забезпечення достовірного обліку природного газу у сховищах природного газу.

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	2	50	-	-	52
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	2,25%	97,75%	-	-	100%

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Прийняття проєкту наказу	30 000
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.

**IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу
досягнення цілей**

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Прийняття проєкту наказу	1	Не забезпечує досягнення цілей державного регулювання: залишається нерегульованим питання удосконалення механізмів припинення (обмеження) постачання природного газу, а також взаємодії між суб'єктами господарювання, задіяними в організації процесу виконання Правил.
Залишення існуючої ситуації без змін	4	Забезпечує повне досягнення цілей державного регулювання шляхом удосконалення процедури припинення (обмеження) постачання природного газу та запровадження механізму моніторингу безпеки його постачання.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Відсутні.	Залишається недосконалим механізм припинення (обмеження) постачання природного газу у кризових ситуаціях, відсутній нормативно визначений механізм моніторингу безпеки постачання природного газу, що негативно впливає на своєчасне реагування на ризики та належне забезпечення безпеки постачання природного газу.

Альтернатива 2 Прийняття проєкту наказу	Очікувані результати: удосконалення механізму припинення (обмеження) постачання природного газу; оптимізація механізму моніторингу виконання Правил; підвищення ефективності реагування на кризові ситуації; підвищення надійності та безперервності постачання природного газу; створення умов для своєчасного виявлення ризиків безпеки постачання природного газу.	Відсутні.	Прийняття проєкту наказу забезпечить досягнення визначених цілей державного регулювання та підвищить ефективність функціонування системи безпеки постачання природного газу.
---	--	------------------	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Станом на сьогодні Правила не враховують необхідність спрощення механізму сповіщення споживачів, містять взаємовиключні положення щодо критеріїв формування груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу, потребують удосконалення у частині моніторингу виконання Правил та порядку категоризації споживачів. Це ускладнює реалізацію заходів у разі кризової ситуації та знижує надійність системи.	Наявність ризиків є високою, оскільки відсутність дієвого механізму взаємодії між органами влади, операторами ГРМ, газотранспортної системи та споживачами під час збору інформації, формування груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу та інформування споживачів робить систему вразливою до зовнішніх впливів у разі кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації.
Альтернатива 2 Прийняття проєкту наказу	Обрана альтернатива є оптимальною, оскільки вона гармонізує нормативно-правову базу та створює належні умови для забезпечення безпеки постачання природного газу в Україні, запобігання негативним наслідкам у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації та прийняття рішення про припинення (обмеження) постачання природного газу. Переваги: 1) покращення механізму сповіщення та моніторингу виконання вимог Правил; 2) удосконалення механізму	Відсутні.

	категоризації споживачів для формування груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу; 3) вдосконалення критеріїв формування груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам з урахуванням соціальної складової, технологічних особливостей та наявності резервних джерел живлення.	
--	---	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Розв'язання проблеми забезпечується шляхом прийняття проєкту наказу, яким:

уточняється коло суб'єктів, що здійснюють надання важливих суспільних послуг, зокрема житлово-комунальні господарства, заклади охорони здоров'я, служби екстреного реагування, заклади освіти, підприємства, що здійснюють виробництво харчових продуктів та переробку швидкопсувних продуктів тваринного походження, підприємства, що забезпечують переробку відходів, крематорії, центри соціального обслуговування, підприємства енергетики, а також інші підприємства, визнані спільно важливим для цілі Правил);

удосконалюються та раціоналізуються підходи до визначення критеріїв споживачів природного газу та формування груп черговості припинення (обмеження) його споживання;

оптимізуються процедури інформування споживачів про відповідні рішення уповноважених органів влади;

покращується ефективність застосування Правил шляхом надання повноважень державним адміністраціям відповідних рівнів самостійно приймати рішення для гнучкого реагування під час їх виконання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Фінансово-економічне обґрунтування: реалізація проєкту наказу не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат з державного або місцевих бюджетів. Запровадження змін здійснюється у межах наявних ресурсів та повноважень органів державної влади.

Тест малого підприємництва (М-Тест): запроваджені зміни не покладають додаткового фінансового чи регуляторного навантаження на суб'єктів малого чи мікропідприємництва. Проєкт наказу спрямований на регулювання діяльності великих інфраструктурних суб'єктів господарювання (операторів газорозподільних систем,

постачальників природного газу) та забезпечення належного захисту прав та інтересів кінцевих споживачів.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії проєкту наказу не обмежується у часі.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основними показниками результативності проєкту наказу після його впровадження будуть:

- 1) кількість зафіксованих збоїв та затримок під час інформування споживачів у межах виконання Правил (очікується зниження);
- 2) рівень узгодженості дій між Міністерством енергетики України, державними адміністраціями, Операторами ГТС та Операторами ГРМ;
- 3) рівень забезпечення максимальної захищеності побутових споживачів під час формування груп черговості припинення (обмеження) постачання природного газу (захищені споживачі відключаються в останню чергу);
- 4) рівень поінформованості суб'єктів господарювання та споживачів щодо положень проєкту наказу (шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України <https://www.mev.gov.ua>).

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Під час проведення відстеження результативності проєкту наказу використовуватимуться статистичні дані, отримані відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Метод проведення відстеження результативності проєкту наказу – статистичний. Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності проєкту наказу – статистичні.

Відстеження результативності дії проєкту наказу здійснюватиметься статистичним методом на основі аналізу показників його результативності.

Базове відстеження результативності проєкту наказу здійснюватиметься протягом року з дня набрання ним чинності.

Повторне відстеження проєкту наказу здійснюватиметься не пізніше двох років з дня набрання ним чинності.

Періодичне відстеження результативності проєкту наказу буде здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з базового та повторного його відстеження результативності.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**

Денис ШМИГАЛЬ

«___»_____ 2026 року

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які
виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати (на одного суб'єкта господарювання – постачальника природного газу оператора системи)	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2.	Податки та збори (зміна розміру податків зборів, виникнення необхідності у сплаті податків зборів), гривень	-	-
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	577	577
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень приписів тощо), гривень	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше (Витрати на інформування споживачів про віднесення їх до певних груп черговості припинення (обмеження), постачання природного газу), гривень	-	-
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	577	577

10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	52	52
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	30 004	30 004

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	-	-	-

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	-	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам,

визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо)	-	-	-	-

та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)				
---	--	--	--	--

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-
